

Any XI

Barcelona 7 de Abril de 1898

Núm. 501

— ¡Veyám si s' atrevirán!...
Des' qu' hi sortit de Sant Pere
me venen tots dos darrera
com dos gossets... suspirant...
pero re... Així desespera!

DE DIJOURS A DIJOURS

Una carta de "L'Atlántida"

BAIX l' epígrafe «Guimerá y 'l públich de Barcelona.» publica 'l senyor Capella en *L'Atlántida* una carta dirigida á don Ferrán Agulló, que segurament sigué escrita ab la lloable intenció d' aixecar la decayguda afició d' anar á teatro pera sentir de debó, gosar ab la pintura de las grans y nobles passións y apendre lo que 'ns ensenyan las inspiracións de nostres *mestres*; no pera aná á recullir equívochs de mala fé y epígramas picants com bitxos, ni pera aná á veure *cama*.

Pero 'l firmant de la carta, pera lograr son fi moral, no mira prim en qüestió de jutjar á nostre públich y arriba al extrém de considerarlo indigne de saborejar los fruyts del talent de nostre primer dramaturg; tractant á n' aquet mateix públich d' ignorant ja que, segons ell, *no entén á Guimerá*.

No 'l tingui en tan petit concepte al públich de Barcelona, porque qualsevol 's pensarà que n' está ressentit ó que li dona la gana de dirho pera fer la contra á la opinió generalisada de qu' es 'l mes educat d' Espanya en assumptos de teatro. D' aquí que totas las companyias extranjerias de vers y de cant tremolan al presentarse aquí per primera vegada en públich: es que venen enteradas del rigorisme just que aquí regna, gracias al gust artístich refinat que 'ns guia al apreciar desde la platea ó desde 'l *galliner* lo valor de tota obra escénica, siga la que 's vulga.

Que 'l públich está estragat, una mica; que s' ha anat prostituhint, no gayre; que queda *format per un conjunt de gent d' esperits baixos*... ¡no tant, home, no tant! Protesto y no hi passo per aixó que diu dels *esperits*. L' estragament es degut en gran part á la importació descarada del *género extranger* que rendeix moltíssim, pero qu' está renyit ab la decencia casi sempre; y 'ns l' han arribat á imposar autors y empresas fentnos malbé 'l paladar y espatllantnos l' estómach.

Mes, de qu' estiga estragat á que s' hagi anat prostituhint, hi ha tanta distancia com d' una *coquette* á una *cocotte*; qu' encare que gosi nostre públich deixantse voler per aficións y tendencias novas, fentse cárrech de la evolució de las costums y de las exigencias de la moda, no está pervertit pera que consenti may se 'l prengui per *primo* ó per un altre cosa pitjor, oferintli obras que no s' empassin aixís com aixís. Bona proba sigué *La festa del blat* del mateix Guimerá que, ab tot y la firma que duya, lo públich la con-

dempná desde la primera nit; lo públich de baix y 'l de dalt. «Es que tampoch l' entengué, senyor Capella? Donchs, com es que no s' ha fet mes aquella *festa*?»

!Que 'l públich de Barcelona *no entén á Guimerá*! Miri si 'n vá d' equivocat qui afirma tal cosa, que precisament lo fallo del tal públich ha determinat d' una manera imparcial y concreta 'ls graus d' éxit de las obras dramáticas de dit eminent autor, desde *Mar y Cel* fins á *Terra baixa*. ¿Com y per qué? 'Ls cartells poden respondre. Guimerá, poeta, encega al lector ab son estre ruhent; Guimerá, autor dramátich, enlluherna ab 'ls focos potents de sa inspiració que llensan raigs de llum durant la representació, que s' apagan al eixir del teatro. Veusaquí perque no duren 'ls éxits verdaders de las *tragedias guimeranianas*. Son fochs fátuos del geni poeta, no del geni-dramaturg; son flamas de Heine, no brasas de Shakespeare...

!Que *no entén á Guimerá* nostre públich! Nosaltres creyém que l' entén massa. Qui sab si ell, entenentho aixís, s' ha valgut de sa sed de *gloria castellana*, ab la *capa* de *gloria* nacional, pera ferla servir de pretext á fi y efecte d' espolsarse la tiranía (?) del públich barceloní, posada en práctica allavors de *La festa del blat* que deyam... ¡Com que li vingué tant de nou aquell *gira-quant* sense compliments per part d' aquet mateix públich que, diu 'l senyor Capella, *no entén á Guimerá*!

Que algún *nyébit* del públich de dalt y algún *sabi* del públich de baix riguin las originalitats massa psíquicas del rey Ferrán de *L'ánima morta*, y no fassin cas del joglar ni del zinglar de *Lo fill del Rey*, no vol dir que 'l *grós públich* no s' hagi d' interessar per la passió amorosa de 'n *Julian* de *La Verbena*, passió perfectament sentida y expressada ab la lletra y ab la música, que tanca un poema d' amor sincer y tendríssim encar' que corromput siga l' ambient que 'l rodeja.

Vaja; que 'm perdoni 'l senyor Capella: no crech qu' ell oregui lo que sosté en sa carta, dictada tal volta per l' afany de singularisarse en una revista catalana que té la deguda importancia d' ensá que se n' ha encarregat com á Director-literari lo llorejat poeta é il lustradíssim escriptor catalanista D. Ferrán Agulló, *Mestre en Gay Saber*, qu' es un *mestre* que sab molt bé de que se las heu, en assumptos de Literatura.

Dupto que dit senyor, á qui admiro dintre de la Poesia y á qui anava dirigida la carta, siga del

parer que exposa son amich Capella; com també poso en quarentena 'l que l' *amo de las cireras* de *L' Atlántida*, lo jove y entussiasta literat senyor Viola, estiga conforme en lo modo de pensar del autor d' aquella epístola; perque també donarian á entendre que *al públich de Barcelona no l' entenen*.

No falta qui atribuheix l' esperit de la carta de *marras* á la taleyá de *deificar al pare de El Padre Juanico*; sino que... L' excés d' amaniment en tota vianda, fá que no puga menjarse, per gana que 's tinga. Després, aixó de sacrificar la dignitat d' un públich, lo de la capital de Catalu-

nya, pera ferne ofrena al ídol... no té res de cristiá.

Perque, mireu que atrevirse á dir: «*Donar obras de Guimerá al públich de Barcelona, es, com diuhen els castellans: ECHAR MARGARITAS A PUEBROS...*»

Es 'l colmo dels atreviments. ¡*Puercos!* ¡Compararnos ab 'ls yankées!! Entre poch y massa...

Ab unas quantas cartas d' aqueix mateix *tenor* tan .. poch catalanas, tot volent sentar jurisprudencia, y tan marcadament despreciativas d' un públich qu' es 'l mateix que dona vida al periodisme setmanal... ¡*adeu L' Atlántida!*

PEPET DEL CARRIL.

De cap á peus

UN jove enamoradís,
estudiant y poca pena;
enamorat d' una nena
guapa com un paradís,
baylarina y capritxosa,
després de molt gaviejá
s' amor li va declará
per ferla prompte sa esposa.

Ella que tenia trassa
després de senti al minyó
sense cap contemplació
li *enjegá* aquesta carbassa:

—Me sembla que no pot sé
cedir avuy als teus prechs
per mes regalos y techs
que m' hakis pagat, perque
lo casarse es un desori
y jo no dech tolerá
que á mi 'm parlis de casá

tinguent altre *repertori*.

Y á mes jo tinch que aduhirte
rahóns que son de molts pés
perque tinguis per entés
que 't toca avuy *comprimirte*.

Tu ab lo *cap* vas treballant
estudiant la medicina,
y jo, siguent baylarina,
travallo ab los *peus* ballant.

Tu d' altres t' has de refiá
per tenir alguns valors,
y á mi 'm faltan protectors,
ballant sols, no puch passá.

Aixó indica clarament
que 'ls dos pe 'ls extréms aném
y en l' actual temps que crusém
los extréms van malament.

Aquet cor tan ple d' amor
que 't capfica y amilana
se t' ompliria de gana,

qu' es lo mal de cor pitjor,
si aceptés lo que obsequiós
y enamorat me ofereixes...
¿puig si tu sol te panseixes
que fariam junt los dos?

Ja veus, donchs, si vas lluny d' os-
per casarte ab mi... ¡ca, no! [cas
Es l' amor sense *pinjó*
un viure sempre á las foscas.

Y en fi, no pot ser; no veus
que mancante lo milló
no pots fer re... Treute aixó
del *cap* y posat'ho als *peus*.

Y si 'ls concells que t' apronto
satisfactoris no creus
compendré bé qu' ets un tonto,
¡un tonto de *cap á peus*.

EMILIO SUNYÉ.

EPÍGRAMAS

Tinch á casa una criada
qu' es molt bruta, mitj garrella,
atrevida y descarada
y quan parla *fa escudella*.

Conech un *procurador*
molt entés y de talent,
pro quan porta alguna causa
procura no mes per ell.

—Ahí 's va casá en Tarrossos
—Y sa esposa, ¿es de pessetas?
—No ho crech pas, senyor Pastetas,
sa esposa es... de carn y ossos.

Ma germana qu' es promesa
ab lo pelotari Bota,
sempre diu que 'l seu xicot
casi may *toca pilota*.

MIQUELÓ MASQUET RASGLE.

Cosas meas

Si en nit estrellada
mos ulls ficso atents,
en la blava volta
que cel ne dihém,
(segóns diu la ciencia,
no es blava, ni es cel)
inspecciono 'ls astres,
admiro 'ls estels,
y ab gran pena meva
en cada un hi veig,...
un mon de miserias
com eix que habitém.

Deu, va fer del mon
las primeras obras,
lo resto... ab lo temps,
van fentlo los homes.

EMILI REIMBAU PLANAS.

—Si 'm volgués al costat seu,
senyora, fora felis.
—Aquestas coses se fan
sense demanar permís.

GUERRAS Y GUERREROS

—¿Qué diu qu' estan tan cremats aquets socis dels Hostals Humits?
—De mes cremats n' hem vist. . y ab refrescos de balas y bayonetas los hem rebaixat i' ardencia de las sangs...

—Desde que la sort me va designar per anar á Cuba, m' está seguint aquesta sombra. ¡Això t'el seu significat; no hi ha mes!...

Un exercit de tocinos que 's proposa fer la por, sense pensar que s' en vá de dret al Escorxador.

De la meva cartera

(Notas tristes)

1898.—Dia 14 de Mars—Aquesta nit, en plegant del treball, m'hi dirigit, com de costum, á casa, pensant en ma esposa y mos fills que cada vespre m'esperan á la mateixa hora al replá de la escala, pera donarmelo «Deu te guard» tot just me veuen. Aquesta nit no m'esperava ningú... hi sentit glassarsem lo cor... y tement alguna desgracia hi pujat depressa, molt depressa los grahons... semblava que m'empaytessin. Avants d'arribar á la porta de mon pis, hi sentit uns gemechs llarchs y apenas interromputs...—¡Valgam la Mare de Deu—m'hi dit—aquets gemechs semblan del menut de casa! y m'ha entrat una suhor freda. Pero, no potser; aqueix mitj dia l'hi deixat bó y alegre... ¡si hastahem jugat tots dos!... Jo li ensenyava la gabia ahont hi ha empressonat aquell canari que may calla, y ell, lo menut, ab las sevas manetas volia agafarlo... la pobra bestiola estava esferehida b. tent d' alas contra 'ls fils-ferros—¡Deu del Cell! La porta está oberta! ¡Y es ell, lo meu fillet, qui gemegal Corro á l'arcoba... los vehins envoltan lo llit... ¡Qu' es aixó?—demano, mentres ab má tremolosa, m' obro pas... La meva esposa plora, ab la testa ensorrada al coixí, prop del nostre fill... ¡Oh, quina desgracia! Lo nien ha tingut un accident, y ara té las galdas com foch y 'ls ulls mitj closos... Un senyor que 'm fa saber qu' es lo metje, me diu: «No tingui por, no será res... es un conato de congestió cerebral».—¡Vol dir que no 's morirá?—No ho crech... afortunadament lo remey ha pogut aplicarse prompte... Demá veurém quin giro pren lo mal—¡Fins demá!...—Si, senyor, perque aquets accidents, son com un avis de diferentas malalties... es precis observar los síntomas...—Hem quedat sols, la meva dona y jo... y sense dir ni una sola paraula 'ns hem comprés massa... hem arrancat en un plor. ¡Lo nostre tresor está en perill!

Dia 15.—¡Quina nit mes terrible la passada! ¡Quina febre mes boja la del pacient! Uns cops era tan alta, qu' abrasava... y luego minvava, minvava, que semblava que 'l noy no tingués res... Pero de mal en-té 'l meu fill.

¡Que triga 'l metje! Ja son las deu del matí y encare no ha vingut. Si ell sabés lo que es tenir un fill qu' está morintse... Pero, ja ho veig, potser ha de visitar altres malats, tal vegada més graves que 'l meu... ¡Quina llástima que jo no sigui metje!—¡Com lo troba, senyor doctor?—Bé, bé... la respiració ja no es tan fatigosa, lo pols está mes sossegat... vamos que ab l' auxili de Deu, aixó no será res.—¡De debó!—Hem lograt detenir la congestió, que era lo terrible... ara 's tracta sols d' una lleugera gástrica... pero, 'ls mejes no podém respondre de las complicacions y las criaturas donan tants xascos.—Lo metje s' ha despedit, dihentnos «¡Hasta demá!» Aixó proba qu' ha desaparecut lo perill. ¡Quin dia fa mes maco avuy! ¡Quin bó dona sentir refitar lo canari! ¡Aquest aucell no me 'l vendria encare que m' en donessin cent duros.!

Dia 18.—Deu lo guard, senyor doctor.—¡Qué hi ha de nou?—Miri, 'l neñ ha descansat molt aquesta nit.—¡Y

ha evacuat gayre?—Aixó si que no.—¡A veure!—¡Com lo troba?—Malament.—¡Vol dir? Donchs, vegi ha dormit com un santet.—¡Vómit no n' ha tingut cap!—Al poch rato d' haver mamat, deu fer un quart d' hora... pero es que s' havia atipat molt...—¡Los ulls no 'ls ha obert?—Com qu' ha dormit casi sempre.—Es qu' está ensopit; té altre cop lo mal al cap...—¡Donchs que te aquesta criatura!—Crech que demá podré dirli; ara per ara 'ls síntomas no son prou característichs.—Al anarsen lo metje, nos ha dit «Hasta 'l vespre».—¡Quin sol mes trist fa avuy! ¡Que es amohinador lo caní del canari!

Dia 19 —Parlim ab franquesa, senyor doctor. ¡Com está 'l nen?—Tan malament com ahir.—¡Y qué tèt?—Meningitis.—¡Y aixó qu' es?—Inflamació de las membranas qu' envoltan la massa cerebral.—¡Deu meu!—Hi ha alteració de la inteligencia, demostrada per convulsions...—¡Se 'ns morirá... se 'ns morirá!—Potser no... Pero cal no ferse ilusions, perque la enfermetat es de las mes terribles. Veurém si ab los purgants enérgichs y 'ls vejigatoris podém combatre 'l mal.—Senyor doctor, jo tinch entera confiansa en vosté, pero ¡qué li sembla tenir una consulta, per satisfacció de tots?—Perfectament; aquesta era la meva intenció... Ha tingut lloch la consulta, y 'ls mejes han convingut en que 'l pacient podria salvarse si no 's repetían los accidents nerviosos, pero si aquets se repetían foran infructuosos tots los recursos de la Ciencia. ¡Qui sab? ¡Val mes sentencia de metje!... ¡Reyna del cel conserveu la vida del nostre fillet! ¡Sant Joseph, espós de María, avuy qu' en la terra 's celebra vostra festa, escolteu 'ls nostres prechs!

Dia 25.—¡S' han repetit los accidents! ¡No hi ha salvació possible! Senyor ¡per qué 'ns la donareu aquesta criatura preciosa per pëndrenosla tan prompte?...

Dia 30.—Senyor doctor, encare que 'ns destrossi l' ánima, diguins la veritat ¡quan morirá 'l nostre fill?—Desgraciadament, aixó s' acaba; la enfermetat ha entrat en son últim período...—¡No es possible!—La respiració es lenta y estertorosa, hi ha fluixetat de pols, refredament de las extremitats y síntomas de carfologia.—¡Carfologia?—Sí, senyor; aixó que fa ab las manetas, com si volgués agafar un mosquit que li voleja, es per demunt del rostre, es un síntoma fatal...—¡Pobre angel de Deu!

Dia 1 d' Abril.—¡Eter! ¡Eter! ¡Quin accident mes horrorós! ¡Allá en un recó de l' arcoba hi ha la Mort ab sa dalla preparada! ¡L' accident no minva! ¡Quin panteix! ¡Quin rugall de mort s' ha apoderat d' aquesta criatura! ¡Aixó es la agonía!... ¡Fill, per qué tots los teus sufriments no han d' esser per nosaltres! ¡Lo rugall l' ha ofegat! ¡Ja la Mort ha daltat son cor d' angel! ¡Mátans, Senyor, que 'ns has prés lo tresor que mes nos estimavam!!!

A. GUASCH TOMBAS.

Grá de sorra

A casa seva 'n Sevé
Hasta fer comedia logra,
Tè per dama sa mullé...
El lo galán; y també
Tè per traidor á sa sogra.

E. PAUSAS R.

LO CASUS BELLI

Lo botafochs de la guerra
per més que diguin que no,
ha estat la qüestió del «Maine» (1).
Y lo cert d' eixa qüestió
es que 'l «Maine» al aná á Cuba
ja duya l' infame intent
de dar lloch á un «casus belli»
directa ó reflexament.

Recordis la confidencia
que un dels tripulants va fer
quan digué, qu' ells esperavan
qu' á la entrada del creuher,
tots los canóns de l' Habana
lo rebrián ab son foch
y aixis lo pretext hi hauria
per doná á la guerra lloch.

Mes van errarse. L' Habana
rebé al barco americá
ab admirable prudencia,
y 'l conflicte no estallá.

Mes com de totas passadas
era precis un pretext,
que per moure la bronquina
fos d' un valor manifest,

ja qu' Espanya no 'l donava
ametrallant son penó,
los *yankées*, van inventársel
fent volar sa embarcació.

¡Si senyors! la voladura
del *Maine*, aquet crim atrós
qu' ells 'ns penjan á nosaltres
ab cinisme vergonyós,

ha nascut entre las *células*
de cervells americans.

¡Ha eixit de la *Casa Blanca!*
¡L' han perpetrat 'ls... *Shermans!*

¡Ells, que veyent que 'l seu barco
no 'ls lo féyam á bossins,
per buscá 'l pretext de guerra
l' an exercit de *Cains!*

Ells, que duts per la ceguera

1 'S pronuncia *Men*.

de nostres cubans tresors,
no han duptat en perdre un barco
fentnos passar per traïdors!

¡Y 'ls traïdors son élls! No 's dupti
¡La má qu' aquell crim fraguá
va ser una má pagada
per or nort-americaná!..

Se 'm dirá que son gratuïtas
aquestas afirmacions,
mes jo respondré ab veu ferma
en qué fundo mas rahóns.

Y dich jo... ¡No va ser rara
¡molt rara casualitat!
qu' al volá 'l *Maine* ne fos fora
tota la oficialitat?..

Y jo mateix me contesto;
Si eran fora 'ls dels *galóns*
—deixant mori 'ls que no 'n duyan
com un remat de moltóns—

fou no mes, perque sabian
de sobras, que 'l vespre aquell
«*por órdenes superiores*»

feya 'l *Maine* un capgirell
Y encar si 's vol, concedeixo
que no tots 'ls oficials

n' estiguessin ben al *tanto*
d' eixas ordres... *especials*
mes ja era prou per saberho
lo jefe *Mister Sigsbee*

puig sabentho éil... ¡un *xéflis*
s' inventa, si tan convé!..

Y en probas de que aquet *Mister*,
cumplí bè sa comissió,
li han donat la recompensa
ab un *destino* milló..

Cosa qu' allí, ni en cap banda
no s' usa ab un comandant
á qui la pérdua del barco
l' atrapa banquetejant.

Després de lo dit, encare
se 'm acut un argument
y es que al ocorre 'l *sinistro*
quan las *falúas* del *Maine*

qu' en ayguas del port s' estavan

per retorná 'ls oficials,
podian corre en auxili
dels seus pobres nacionals,
en lloch de ferho, 'ns esplican
que van allunyar-se 'n mes.
¡Senyal qu' estavan al *tanto*
de l' *indole* del succés.

Se 'm dirá que 'n la catástrofe
van petarhi americans
y que 's fá difícil creure
que 's matin així 'ls germans.

Jo respondré qu' aquell barco
com tots casi, 'ls de la Unió
era un *pot-pourri*, era un' *olla*
de *cols*, sa tripulació..

Xinos, alemanys, inglesos,
gent de casta diferent
tots eran... ¡Com á *tocinos*..
sols n' hi havia un cinch per cent!

De modo, qu' encar que 'l barco
se 'ls emportés tots á fons
no importava... ¡Nort-América
no paga indemnizacions!

Y encar qu' una minoria
fossin fills del país seu,
com qu' eran... mariners *rasos*
¡al calaix!.. y en paus ab Deu.

Queda, donchs, al meu entendre
suficientment demostrat
que 'l pretext d' aqueixa guerra
'ls yankees l' han inventat.

Volá 'l *Maine* y no hi ha dupte
qu' un traïdor li feu la lley,
mes aquesta má traïdora
sols l' ha armada en *Mackinley!*

Y ara pe 'l *quid* d' eixa guerra,
per la qüestió que 's debat
per la possessió d' eixa isla
qu' ab tanta sang hem regat.

¡Allí veurém, *tocinayres*,
á qui li toca 'l patí!
¡Veurém si tal *marranada*
troba allí 'l seu Sant Martí!

M. RIUSECH.

Refrans empeltats

Qui 't vol bé... t' aconsellará que no 't casis.
Mal de molts, ganancia d' apotecaris.
Qui tot ho vol fá molt ben fet.
Avants no 't casis ves quin génit té la sogra.
Qui endevant no mira senyal que no li convé.
Deu té un bastó que ningú l' ha vist.
Val mes anar sol que ab dona y cinch criaturas.
Debajo una mala capa s' hi amagan uns pantalóns ape-
dassats.

Deu dona fabas á qui voldria pollastres.

De tal palo tal garrotada.

Qui pega primer reb després.

SANTIAGO JUNCADELLA.

Cantars bilingües

Ni contigo ni sin tí
tienen mis penas remedio,
mentres no 'm poris un sastre
que no vulgui cobrar deutes.

Al pié de un árbol, sin fruto
me puse á considerar ..
que ja tinch sis criaturas
ab quatr' anys d' estar casat.

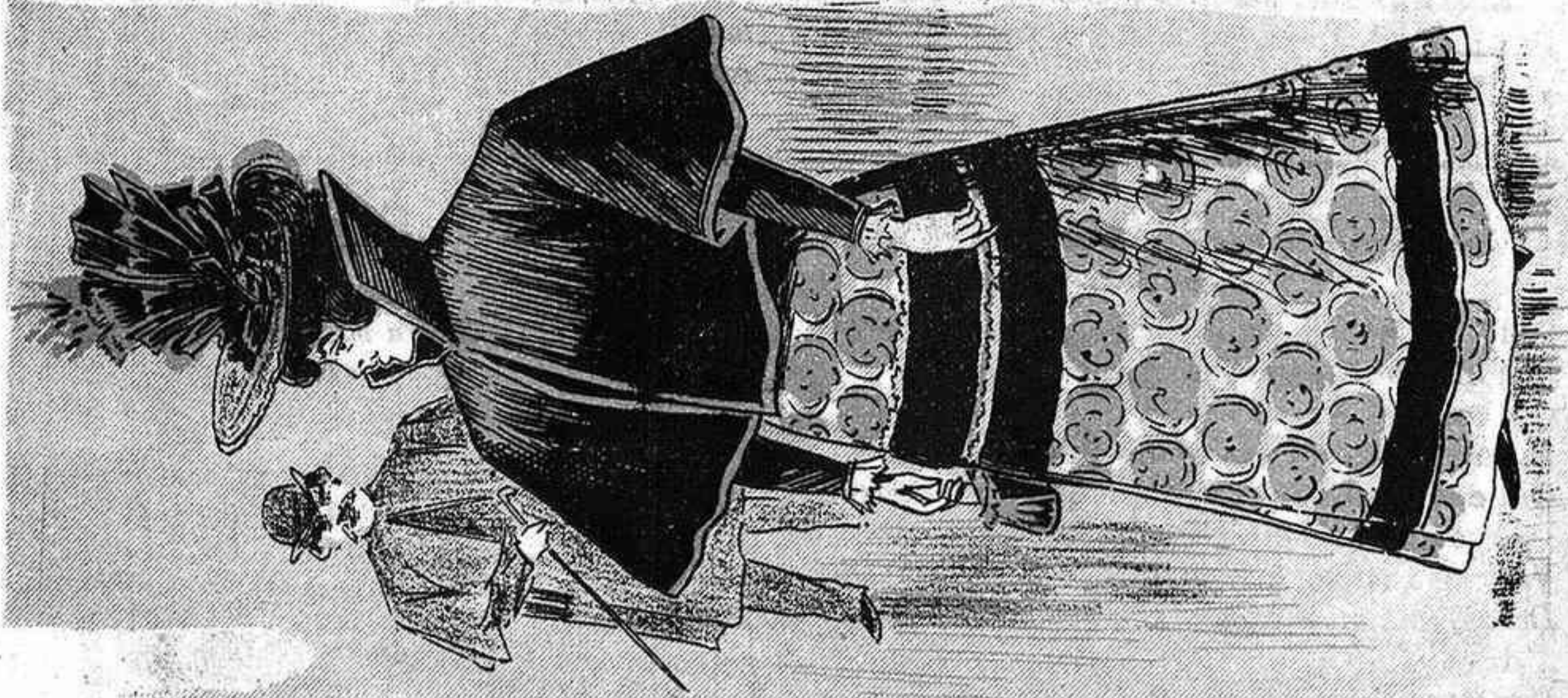
Señor alcalde mayor
yo soy una cigarrera
que poso cabells als puros
y als pitillos... pells de seba.

XANIGOTS.

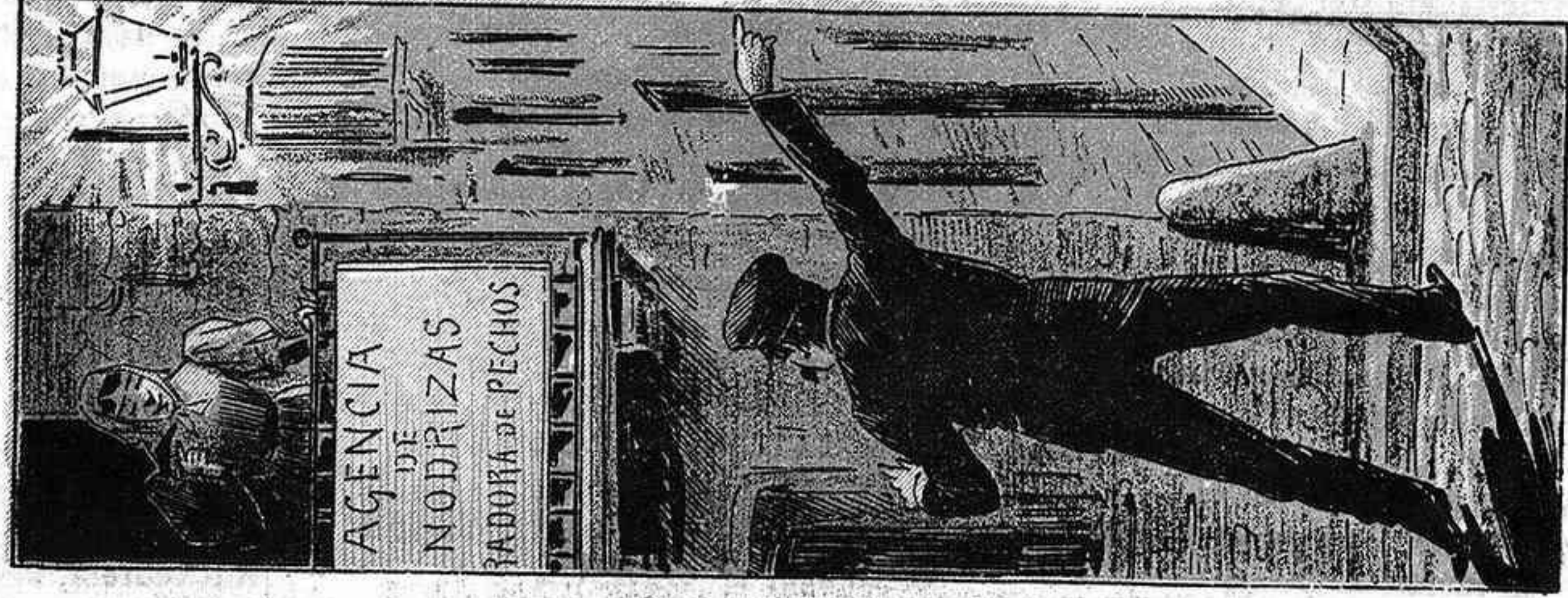
LA TOMASA

IOS DEJUNADORS

Per J. LLOPART

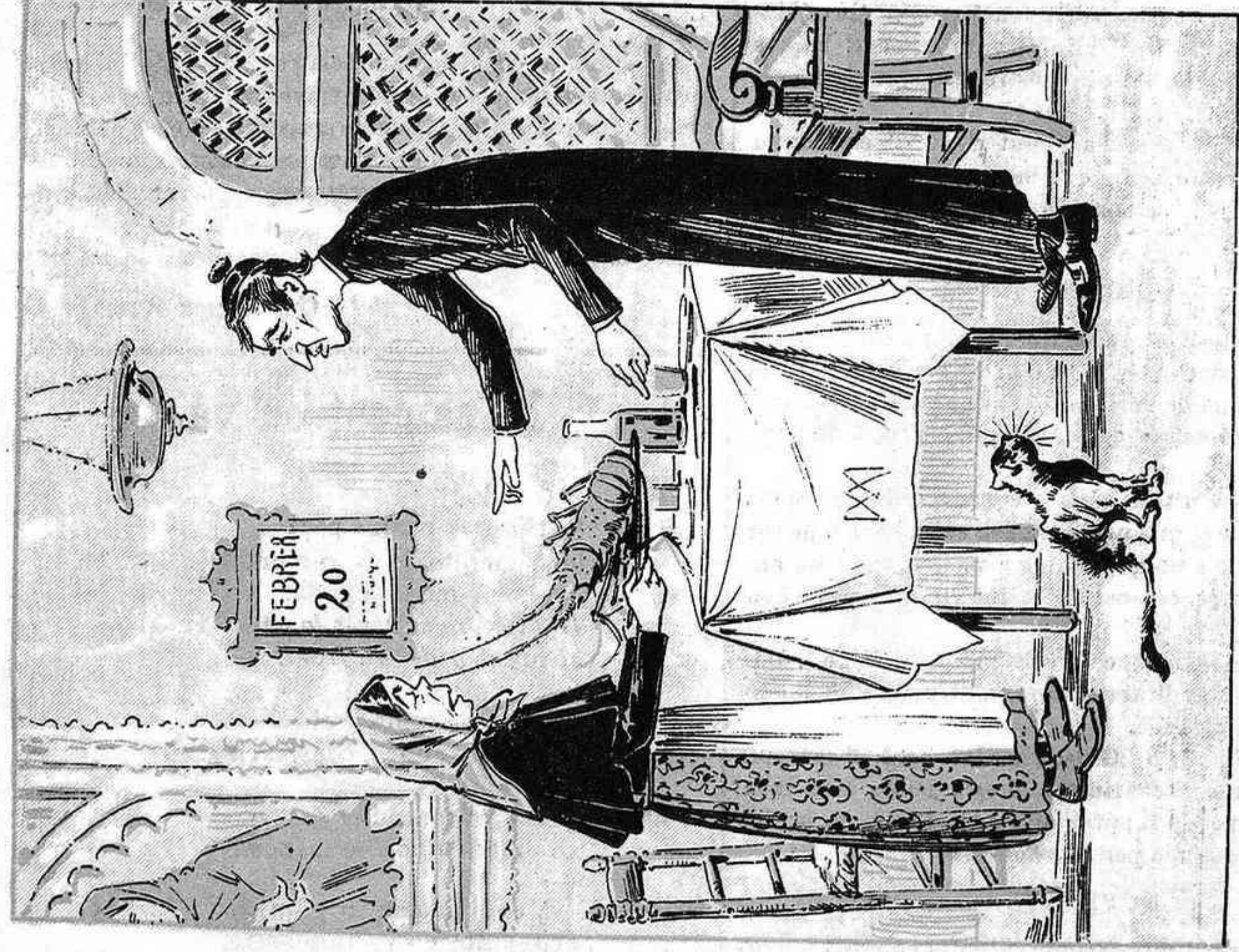
L' aiany pe 'i dejuni creix,
per xó moltas buscan peix.

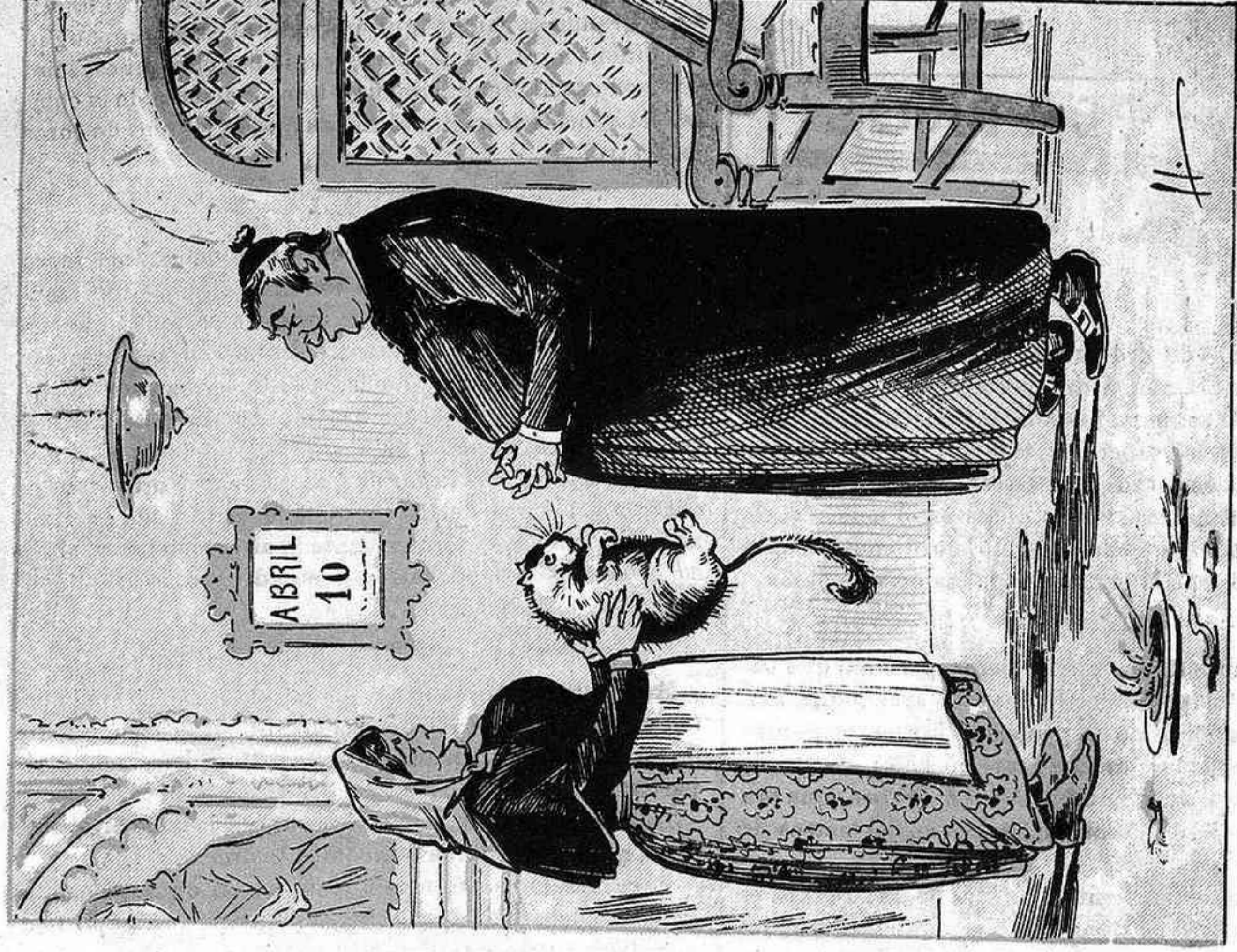
Ara y sempre, pe 'is petits,
buscant llet passas neguits.

Son dos nuvis. Van per ous ...
¡lo demès son vuyts y nous!

Mossén Catúfol, la nevoda y lo gat, avants
de comensar las set setmanas del dejuni.
¡Paciencia y resignació!

Mossén Catúfol, la nevoda y lo gat, des-
pués de ressitir lo dejuni de set setmanas.
¡Qué hi farem? ¡S' ha de patir!

PRINCIPAL

A conseqüència de ordres emanadas per la Junta del Hospital de Santa Creu, á qui perteneix aquest teatre, desde dijous de la setmana passada qu' está tancat.

Segons noticias, la reapertura tindrà lloch lo dissapte de Gloria; tenint en estudi pera estrenarse en la próxima temporada de Primavera. varias obras en 3 actes, aixís com comedias, per lo que la Direcció vol demostrar que ha deixat pera 'l fi de la temporada la majoria de obras.

LICEO

Publicadas ja las llistas del numerós personal que ha de actuar en la temporada de Primavera, sabem que han comensat ja 'ls ensajos de las primeras obras, propositantse la Empresa que la obra de inauguració sigui l' estreno de la ópera de Puccini, titulada: *La Boheme*, que tan grandió exit está obtenint en los principals teatros de Italia.

Lo quadro artistich contractat per lo Sr. Bernis, es verdaderament de *primissimo cartello*, puig hi figuran las célebres Darelée y Carrera, además de las sopranos Stordico, Barone y Borlinetto; com á tenors los célebres Mariacher y Bonci; barítonos Butti y Puiggener; baixos Navarrini y Ceccarelli, sent lo mestre director y concertador lo reputat Sr. Ferrara.

May ab tanta rahó s' havia pogut donar lo calificatiu de *primissimo cartello*, puig que 'ls artistas que figuran son coneguts com á celebritats en los primers teatros lirichs d' Europa.

ROMEA

Lo Sr. Urgell s' empenya en voler sentar plassa d'autor dramátich y á nostre entendre no hi ha trobat encare la embocadura, ja que fins ara las obras que 'ns ha donat á coneixer están faltadas de trama necessaria é imprescindible.

Un terrós de sucre última obra literaria que ha presentat al públich no esm es que un monóléch estirat y á fi de ser mes representable y volgué sentar moraleja, s' hi ha anyandit tres ó quatre escenas sense que vinguin prou ben justificadas.

Ab dita obra nos convencerem de que lo Sr. Urgell, difícilment lograria acreditar son nom en literatura del modo que ho ha fet en pintura.

Dissapte próxim dia de Gloria, tindrà lloch l' estreno de la comedia en 2 actes titulada *Mossen Félix*, arreglada á nostra escena per lo reputat autor Sr. Pous, de la del Sr. Vital Aza coneguda per *El señor cura*.

NOVETATS

Ab los beneficis del mtre. Goula (fill) y la contralt senyoreta Riera, ha donat fi la temporada de ópera italiana que ab mes éxit que profit ha actuat en la pasada temporada de Quaresma.

Lo Sr. Goula en la nit de son benefici se pogué conven-

ce de las moltas simpatias que te logradas per sa activitat y estudi, ja que siguié objecte de una ovació al finalisar la grandiosa cantata que en honor al Czar' compongué lo eminent mtre. Goula (pare) y que per obsequi especial al beneficiat hi prengueren part tots los artistas de la companyia además de varios alumnos que té y lo cos de coros del teatro.

TIVOLI

No 'ns equivocarem al preveure que del drama sacro *La passió y mort de Jesús*, se 'n donarian algunas representacions mes pera complaure á infinitas personas que no pogueren trobar localitats ni entradas en sas primeras representacions. En efecte la passada setmana se 'n donaren algunas representacions mes, ab lo mateix éxit y favor per part del públich.

Pera las próximas festas de Pasqua se está preparant la coneguda mágica del malograt Liern, titulada *La almoheda del diablo*, que será presentada ab propietat y ab lo corresponent cos de ball, que será dirigit pe 'l reputat co-reógrafo Sr. Muñoz.

CATALUNYA

Molt aplaudit siguié lo Sr. Leon en la funció á son benefici y si be las obras estrenadas no entusiasman, a'guna de ellas pot molt ben anar acompanyada del conegut repertori.

La Empresa ha contractat á la coneguda tiple Srta. Fernani, qual debut debia tenir lloch lo dimars ú tím.

Pera dissapte s' anuncia l' estreno en aquesta capital de la sarsuela de Shaw y Silva, ab música de Chapi, titulada *La revoltosa*.

GRAN-VIA

Lo empresari Sr. Güell anuncia pera dissapte la inauguració de la temporada de Primavera, en que será reforçada la companyia ab aplaudits artistas de nostre públich, figuranhi además los que en las passadas temporadas de hivern y quaresma han lograt mes lo favor dels concurrents.

Sabém que hi ha en preparació novas obras.

UN CÓMICH RETIRAT.

Manament en vá

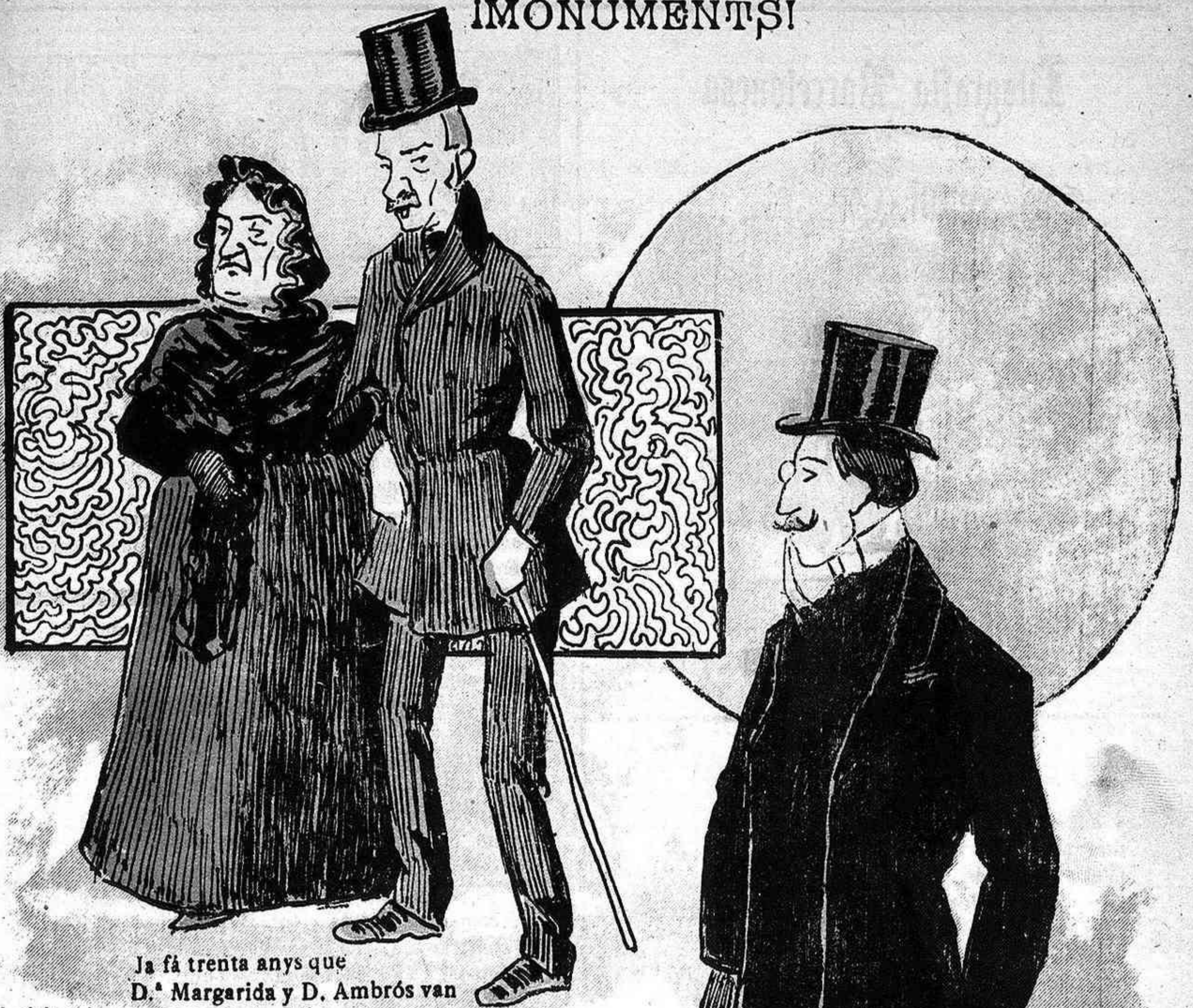
OFÉS Deu perque pecá
lo primer home en lo mon,
d' aqueix modo li parlá:
D' avuy, guanyarás lo pá
ab lo suhor del teu front.

L' home sumís y obedient
vá posarse ab fé y constancia
á treballar tenasment,
guanyant son miser sustent
ab profit, si no abundancia.

Mes al manament llunyá,
avuy troba en vá humillarse;
puig que ni ab molt treballá,
pot dirse que guanya 'l pá
precís per alimentarse.

DOLORS RIERA BATLLE.

IMONUMENTSÍ

Ja fa trenta anys que D.ª Margarida y D. Ambrós van á visitar los monuments lo Dijous Sant á la tarde..... y trenta anys que en lo mateix dia fan lo mateix sopar: sardinas y ous dusos. Lo resto del any se dedican á servir mitjas canas curtas en sa botiga de betas y fils.

—¡Com me miral! ¡L' hi fletxat!
¡Veig que no 'm de-xa de vista!
¡Ja puch dir qu' hi fet conquesta!
¡Pobret, ja l' hi beu pescat!

—Hi sortit per' seguir monuments y ja fa tres horas que segueixo una dona *monumental*. No m' hi declaro porque va acompanyada del seu marit qu' encare es mes *monumental* qu' ella y fa cara de volguer matar juheus. ¡No fos cas que 'm prenguès per juheu á mí!

Litografia Barcelonesa

S. Ramon, 6
BARCELONA

RIMAS

IV És al ball, vés al ball y'á n' allí gosa
de l' amor y la vida 'ls dols perfums!
¡Vés al ball, vés, y gosa abandonante
sens pudor ni virtut!
¡Vés al ball y rellisca, desdixadal
¡já veurás lo que val ton neci, orgull!

¿Per qué dius mal de mi, si no pots dirne?
Digam, bella Assumpció.
¿Per qué uneixes la burla á ne 'l escarni
y á ne 'l pecat l' afront?
Lo que fas tú, no ho fa cap prostituta.
Digas que t' ho dich jo.
Pot molt ben alabarte ta tieta...
¡Vaya nna bona flor!...

Com enganyan, com enganyan
las apariencias traydorás.
¿Qui m' havia de dí á mí que tinguessis
tants pochos modos y tan poca vergonya?
Me deyas sempre mal de tas amigas
sens jo acertá un sol cop á preguntart':
si ellas son tan dolentas y tan falsas,
digam, donchs, ¿per qué hi vas?
Lo problema he resolt; ara m' explico
lo per qué 'm deyas d' ellas sempre mal.
Ellas tenen del mai las apariencias;
¡tú tens la realitat!

Avants d' ahí 't vaig veure y va sorprendrem
lo per qué tan turbada vas quedar
sens sabé 'hont posá 'ls ulls ni ahont fixarlos.
¡Vá sé uu cas molt estrany!
¿És qué 'm vols demostrar que tens vergonya?
Francament, sols un cop vas enganyarm'
y com desde llavors l' has perdut tota,
¡no crech que 'n tinguis ja ni ara ni may!

FRANCISCO SISA.

Fondament afectats, devém donar als nostres estimats
l'egidors, una mala noticia...

Nostre estimat company de redacció, Don Arthur
Guasch Tombas acaba de perdre lo seu fillet Arthur vic-
tima d' una tant curta com terrible mala'tia.

Lo desconsól de tan bon amich, com lo de sa desolada
esposa son inponderables...

¡Serveixils al meny de lenitiu la part que nosaltres y
creyém que també tots 'ls llegidors d' aquest periódich,
preném en son justissim sentiment!

Se 'ns diu que á Sant Vicents de Castellet
no reben de Tomasas lo paquet,
y com cada setmana l' enviém
la perdua ¡com hi ha mon! no compreném.
Puig si es cert qu' existeixen llegidós
qu' ho volen saber tot... pero d' arrós,
es cert també qu' aquí hem anunciat
que si algun tranquilón aficionat
nos desitja llegir sens pagar res
los paquets, atrevit, may nos toqués
ja que es cosa qu' 'ns dona tan furor
com si 'ns toqués... com si 'ns toqués l' honor,
puig si 'ns dona la seva direcció
nosaltres ab moltissima atenció
li farém arribar gratuítament
un exemplar ó dos ó vint ó cent
perque cap suscriptor nos pugui dir
que ni pagant nos ha pogut llegir.
No temin abusá 'ls aficionats
que tans paquets nos tenen afanats...
Darém á cada hù 'l que necessita...
¡y una bomba, si vol, de dinamita!

Havem rebut lo número 1 de la revista mensual Centro
Rafael Colvo.

Dita revista que revesteix lo caràcter de particular,
puig está destinada á anunciar las funcions que se celebrin
en dit Centro y á doná altres noticias d' interés pera 'l
mateix, contindrà també travalls del socis, com aquet
primer número, en que 's lleigeixen bonicas composicions
dels senyors J. Castellet y Pont, Manuel Benet, Vasevol
y altres.

Desitjém llarga vida á la esmentada revista y establím
gustosós lo cambi.

Nellie Farreu, actriu que fa deu ó dotze anys cultivava
ab gran aplauso lo género cómic en Inglaterra y que en
la actualitat se troba paralitica, podrá, sens dupte, alabar-
se d' haber celebrat lo benefici de millors resultats pecu-
naris. Aquet va tenir lloch lo dijous últim en lo teatro
Drury Lano de Londres y va produhir 7000 lliuras; uns
trenta cinch mil duros.

¡A quants actors de casa 'ls agafará salivera! A n' aquí
hasta 'ls actors qu' están sans y bons y regalan las buta-

cas... moltes vegades encare no fan per las botinas qu' espatllan repartint las.

Ser actor ing és es una garantia per no tenir *inglesos*.

✱

Martinez Campos, Polavieja, Weyler y Blanco, retireu-vos, que 'l nostre prelat ha de ensenyarvos de dominar insurreccions.

Si us creyau que Don Jaume no mes servia per fumar-se bonas brevas, estavau equivocats, un periódich de la nit va anunciarnos que 'l nostre prelat té un projecte pera lograr la pacificació de las colonias, que no li cap dintre la mitra.

Ignorém quin siga aquet projecte, pero l' endeviném Celebrar grans funcions religioses pagant lo gasto los espanyols. Per que no es de suposar qu' un mitrat se proposi usar los canóns y las bayonetas, per alló que prescriu lo quint manament de la lley de Deu.

¡Un bisbe no pot usar mes que 'l salpasser!

✱

Diu que 'ls yapkees han posat en mans del Sant Pare lo panderó de la qüestio hispano-nort-americana, pera que 's arregli lo seu assumpto.

Aquets yankées son divins
y 'ns ensenyan las orelles...
lo Papa aten las *ovellas*
pero no ascolta tocinos.

✱

Com diguerem en lo número passat, la aristocracia madrilenya ha fet cosas portentosas en la funció patriótica á fi de recullir fondos pera la construcció d' un creuher que ara resulta que 's dirá «*Espanya*».

Pero com al dir la aristocracia madrilenya se compren tota, bó es singularisar á fragments de ella que han quedat en ridicul, per exemple lo millonari Martí Esteban, que es además lo primer accionista del Banch d' Espanya' de la Tabacalera, etc., etc. y sols ha entregat 1.000 ptas, quan on lo passat mes de Mars, jugant á la baixa en la Bolsa guanyá mes de sis millons (segons manifestació d' éll mateix.)

La arximillonaria comptesa de Bornos que contribui ab grandiosas cantitats pera l' emprerit d' Aduanas, — sens dupte perque alli se cobra lo set per cent del capital, — en la funció patriótica, s' ha després de... 1.000 ptas. y la duquesa de Sevillano que també fou de las patriotas en lo negoci del set per cent, ara... ha fet lo sort.

Altra *infelissa*, la comptesa de Riva de Dava, tan benefactora per los jesuitas ja que porta gastats nou millons en l' edifici que 'ls ha regalat y en que hi tenen los joves de S. Lluís Gonzaga un cassino esplendit, frontón, teatro, billars, etc., etc. també ha cregut convenient fer lo tonto.

La marquesa de la Laguna que derrotxa tots los anys un capital en balls y *soirées*, ha contribuït ab ¡113.15 ptas! per un palco.

Respecte al clero no 'n parlém, puig si be lo bisbe de Madrit, lo de Sió, lo Cabildo, etc. etc. van apresurarse á comprar obligacions d' aduanas, ara sens dupte creyent que la funció era profana, han dat la callada per resposta.

Molt sentim que entre las provas de desiterés que alguns personatjes van demostrar y en ellas cal distingir al esplendit Marques de Villamejor hi hagin hagut los casos esmentats que no duptém ocurrirán sols en la vila del os.

✱

Los farmacéutichs de Madrit se proposan no expendre en sos establiments productes nort-americans.

Fan bé; las personas necessitem un altre clase de medicinas.

No es tot hu curar homes ó tocinos.

✱

¡Bé per la Maquinista Terrestre y Marítima!

Dita societat industrial que es avuy la mes important de Espanya y casi iguala á las mellors del estranger en la construcció de maquinaria de tota classe, ha ofert al Ministre de Marina tot lo personal d' ingenyers, maquinistas y fogonistas pera prestar servey á bordo dels barcos de guerra, ó dels que per l' efecte degut s' armin en cas de que siguin necessaris sos serveys.

Dit oferiment es objecte dels mes justos elogis, ja que en ell sols s' hi revela un ver patriotisme y no especulació com encerta part de la aristocracia madrilenya.

✱

Per noticias rebudas sabém que dissapte últim sigué estrenat en lo teatro Goula, de S. Feliu de Guixols, lo drama en un acte y en vers, titulat *L' arribada del ferit*, sent original de nostre apreciat colaborador, resident en aquella localitat, D. Bernabé Llorens, havent obtingut un éxit extraordinari, per lo que felicitem á son autor, aixís com als actors que hi prengueren part, Sras. Ferrer, Villalba y Periu y los Srs. Perelló, Casals y Espinosa y al director de la companyia, Sr. Tressols, per l' acert que demostrá en la direcció.

Cantars bilingües

Quando vayas á paseo,
hermosa, con tu mamá,
vigila 'ls del carretó
que no li tirin lo llás.

X.

Quando te confiese el cura,
No digas que me besaste,
Perque, si li deyas tot
Sabría tant com nosaltres.

JOSEPH N. SARDANA.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 " "
Extranger, id.	2'50 " "
Número corrent.	0'10 " "

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

Representants exclusius en Buenos-Aires:

FRANCISCO GRACIA y C.^a

Kiosko Plassa Monserrat, cantonada Buen Orden
y Moreno

LITOGRAFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, Sant Ramón, 6. — BARCELONA

DISSAETE DE
RESSURREGGIÓ

—¡Brétols, pillos, murrís, lladres,
anéusen al botaván!
¡Salvatjes, yankees, rissenyos,
prou, que m' esteu aixordant!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Passejantse per *dos* Rambla
lo diumenge prop-passat
don *Hu-tres* y donya *Prima-*
tercera-segona, van
perdre un porta-monedas
que hi havia mes de *cent naps*.

Si algú de vostés, lectors,
aqueixa prenda ha trobat
y *dos* vol torná á sos amos
qu' están carrer de *Total*,
número mil, pis quaranta,
que com no son estragats
li darán (sense las gracias)
un cigarro de mitj ral,
un plat de monjetas secas...
y un gotet de vi del blanch.

F. MAS ABRIL.

TARJETA

ADELA FIROU DE CANAL

Combinar las anteriores letras, de
manera que diguin lo nom de una
célebre sarsuela.

R. T. T.

GEROGLÍFICH

Juan Portela	Candelas
NO NO	
	X
	T
RE RE	
Jaime Alfonso	Dimas
	TRIQUINAS.

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

FAIG
CONTRA

JOANET V.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 500

Xarada.—*Ma-ti-na-da.*

Geroglífich.—*Onor sans hache está mal escrit,*

Baldufa numérica.—*Valenti.*